ئایا {گرۆنلاند}یش ماددەی هۆشبەر بەرهەم دێنێت؟.. گۆران هەڵ□ بجەیی

دەمێک دەسەڵاتێک سەرقاڵی ئەنجامدانی کارێکی نا یاسایی، نا شەرعی، نا ئینسانی دەبێتت، کەدەشێت لەشێوەی ڕووخاندنی حکومەتێک، ڕفاندنی بەرپرسێکی باڵا، تەرۆرکردنی کەسایەتیەکی سیاسی، درووستکردنی پشێوی لە وڵاتێکی نەیاردا بێت، لەوکاتەدا ئەو دەسەڵاتە پێویستی بە بەها نە، پاساو، هۆکاردەبێت بۆ بەجێگەیاندنی پلانەکەی، جادەشێت ئەم پاساوە لەکاتی جێبەجێکردندا یاخود پاش ئەنجامدانی بخرێتەڕوو.
دیارە بەها نە هێنانەوە بۆ ئەو جۆرە کارانە ئاسانە، چونکە گەر دەسەڵاتێک هێندە بەتوانا بێت کارێکی وا مەترسیدار ئەنجامبدات کەوات□ ه□ینەوەی پاساویش ئاسانە.

دەستگیرکردنی سەرۆکی فەنزویلا {مادۆرۆ}.
پاساوی ترامپ بۆدەستگیرکردنی مادۆرۆ گوایە بەهۆی ناردنی مادەی هۆشبەرەوەیە لە فەنزویلاوە بۆ ئەمریکا، لەگەڵ هەندێک وردەتۆمەتی دیکە. ئەوەەی کەمێک شارەزایی لەدونیای سیاسەتدا هەبێت و لە {لۆژیکی هێز}ی ئەمەریکا تێبگات کە وەک زلهێزێکی جیهانی بۆ گ□یشتن بە ئامانجەکانی پەیڕەوی دەکات، تێدەگات کە پاساوەکان زۆر دوورن لە واقیعەوە.
سەیر لەوەدایە بێ ئەوەی ترامپ هەست بەخۆی بکات هەر خودی خۆی بەدرۆخستەوە، دەمێک گووتی کۆمپانیا نەوتیەکانمان ئامادەن بۆ کارکردن لە فەنزویلا، کەواتە مەسەلەکە پەیوەندی بە مادەی هۆشبەرەوە نیە چونکە ترامپ باش دەزانێت سەرچاوەی هەناردەکردنی مادەی هۆشبەر چ وڵاتێکەو چ جۆرە باندێکی لەپشتە .
بەڵکو مەسەلەکە نەوتی ڤەنزوێلایە کە دەرکەوتووە خاوەنی[٣٠٣] ملیارد بەرمیلە کە بەیەکەم یەدەک هەژماردەکرێت لەجیهاندا.
هەر پەیوەست بەم باسەوە مۆدۆرۆ بەرلەدەستگیرکردنی گووتی ئەمەریکا چاوی بڕیوەتە نەوتەکەمان کە بەشی سەدساڵ دەکات.
گەر ترامپ هێندە جدد□ی□ بۆبەگژاچوونی سەرچاوەکانی مادەی هۆشبەر کە وەک خۆی گووتی ساڵانە [٣٠٠] هەزار گەنجی ئەمریکی دەکووژێت، بۆچی [خوان ئۆرلاندۆ] سەرۆکی پێشوی هندۆراسی ئازادکرد کە بەتۆمەتی تێوەگلان بەبازرگانی کۆکاینەوە ساڵی [٢٠٢٢] لە لایەن حکومەتی هندۆراسەوە بەهەمان تۆمەت ڕادەستی ئەمەریکا کرا؟کەواتە ئەو

بەهانە یا پاساوەی مادەرەی لەسەر فڕێنراوە هیچ بنەمایەکی ڕاستی نییە .

[گرێنلاند] بۆ؟

ترامپ ناتوانێت ئامانجە خراپەکانی خۆی بشارێتەوە ، ئەوە بوو هەر لەمیانەی قسەکردنی دەربارەی مادەرە لەدەمی دەرچوو یا بە ئەنقەست بوو وەک پەیامەک بە دانمارکییەکان ،گووتی [گرێنلاند]یش بەدەست دێنین،دیارە بەدەستهێنانیش تەنها لەڕێگەی داگیرکردنەوە دەبێت.

خۆ ئەو دوورگەیە ماددەی هەشبەری لێ نییە،ئیدی بۆچی ترامپ دەخوازێت داگیری بکات؟کەواتە لێرەدا مەبەستەکە باشتر ڕووندەبێتەوە کە زۆر دوورە لە مادەی هەشبەر،بەڵکو مەسەلەکە دیسان نەوت و شتی ترە.

ساڵەی پار ترامپ دووسێ جار داوای کڕینی ئەو دوورگەیەی کرد،دانمارکییەکان سەرەتا واتێگەشتن کە ترامپ شۆخی دەکات ، بەڵام دەمەک تێگەشتن کە ترامپ بەجدیەتی ئەوجا کەوتنە خۆیان،هەردوو دەسەڵاتی دانمارک و دوورگەکەش گووتیان[وڵاتەکەمان بۆ فرۆشتن نییە].

بەڵام دیارە ترامپ سوورە لەسەر بردنی ئەو دوورگەیە ، بەهەرجۆرێک بێت ،کە من هیوادارم هەرگیز ڕوونەدات.

لەوانەیە بپرسن ئەی بۆچی ترامپ چاوی بڕیوەتە ئەم دوورگەیە؟

ساڵانێک لەمەوبەر پاش کنەوپشکنین دەرکەوت کە نەوتێکی زۆر لە دوورگەکەدا هەیە ، پێدەچێت ئەم هەواڵە گەشتبێتە لای ترەمپ.

هۆکاری دووەم پێگەی ستراتیجی دوورگەکەیە لە ڕووی سیخوڕی و سەربازیەوە.لەدەمی [جەنگی سارد]دا چەندین وێستگەی سیخوری و ڕاداری ئەمریکی و ناتۆ جێگیرکرابوون،مەزنترینیان بنکەی ئەمریکی [توولێ]بوو ، دانمارک بۆ ئەم بنکانەکرێی وەردەگرت.

بەڵام پاش نەمانی بلۆکی سۆشیالست و کۆتایی جانگی سارد ئەو بنکانەش پێویستیان نەماو هەڵگیران.

جا ئێستا ترامپ دەیەوێت ئەو بنکە سیخوڕیانە دزبە ڕوسیا دابمەزرێنێتەوە،چونکە ئەو دوو هێزە هەرگیز متمانەیان بەیەکتر نییەو نابێت.

هەڵوێستی حکومەتی دانمارک چییە؟

دانمارک وڵاتێکی گچکەیە تواناکانیان سنووردارە بەتایبەتی لەڕووی سوپاوە،وەک بزانم جگە لە پۆلیس هیچ هێزێکی دانمارک لەسەر ئەو دوورگەیە بوونی نییە.کەواتە بەهیچ جۆرێک شەڕی ئەمریکای پێ ناکرێت، وێڕای ئەمە هەردوو وڵات ئەندامی ناتۆن کە بۆیان نییە دزبەیەک بجەنگن .

سەرۆک وەزیرانی دانمارک[میتە فرێدریکسن] و بەرپرسانی دیکەی حکومەت زۆربەجددی قسەکانی ترەمپ وەردەگرن، شرۆڤەژانیان پێوەدیارە تا ئێستا تەنها هەڵوێستیان نەرمە ڕەخنەیە لەترامپ و داوای وەستانی ئەوجۆرە لەدوانانەدەکەن لێی.

گرێنلاند بە فاکت

بەر پتر لە هەزارساڵ کە [ڤیکینگەکان] تا ڕادەیەک کۆنترۆڵی دەریاکانیان کردبوو ،بەردەوام بەدووی شوێنی نوێدا دەگەڕان ،جا لە یەکێک لەو گەڕانانەدا دانمارکیە ڤیکینگەکان ئەو دوورگەیان دۆزیەوەو ناویان نا [گرێن لاند] واتە وڵاتی سەوزایی ،کۆوانیە و بەردەوام بەستەڵەکە ،ئیدی لەوساتەوە بووەتە بەشێک لەدانمارک.

[گرێنلاند] گەورەترین دوورگەی جیهانە کە پانتاییەکەی [٢،١]ملیۆن چوارگۆشەیە،لەدانمارکەوە بە گەشتن بەو دوورگەیە بەفڕۆکە [٧] کاتژمێر دەخایەنێت.ئیسلاند و کەنەدا نزیکترین دراوسێی ئەو دوورگەیەن .دانیشتوانەکەی نێوان [٥٠-٦٠]هەزارکەسە.
جۆرێک لەسەربەخۆییان هەیە و خاوەنی پەرلەمان و ئەحزابن.لەڕووی ئابووریەوە دانمارک بەخێویان دەکات چونکە دوورگەیەکی سپیی پۆشە و خاوەن کەشێکی ساردە،خەڵکەکەی توانای بەرهەم هێنانی دەسکەک کەوەریان نیە.